



Datum
2025-06-02
Vår referens
Joakim Iveroth
Direkttelefon
0732441722

Uppdragsbeskrivning

Ärende:

Uppdrag att ta fram översiktsplan för Malmö

Initierare:

Stadskontoret

Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att ta fram översiktsplan

Kommunstyrelsen ger stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram ett förslag på ny Översiktsplan för Malmö som kommunfullmäktige kan ta ställning till under kommande mandatperiod.

Bakgrund

Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan, vilket anges i plan- och bygglagen (SFS 2010:900, förkortad PBL). Översiktsplanen är ett viktigt styrdokument där kommunen formulerar mål och strategier för långsiktigt hållbar utveckling. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande men ger vägledning i beslut om hur mark- och vattenområden ska användas samt hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen ska antas av kommunfullmäktige.

Malmö stads gällande översiktsplan antogs av kommunfullmäktige den 28 september 2023. Enligt plan- och bygglagen (PBL) ska kommunfullmäktige minst en gång per mandatperiod pröva om översiktsplanen är aktuell. Under de två senaste mandatperioderna har stadsbyggnadsnämnden arbetat med en kontinuerlig översiktsplanering. Detta innebär att översiktsplanen löpande ses över och revideras i mindre omfattning, snarare än att arbetas om i grunden med glesare intervaller. Vidare har Malmö stad tillämpat principen att samråd och granskning av översiktsplanen beslutas av kommunstyrelsen, vilket stärker den politiska förankringen och samordningen av planeringsprocessen.

Medskick till kommande revidering

Översiktsplanen har en viktig roll som måldokument. Översiktsplanen visar den politiska viljan för Malmös långsiktigt hållbara utveckling med fokus på användning av mark- och vattenområden samt den byggda miljön. För att vara styrande måste den ha stark förankring och legitimitet i staden, med resurser och arbetsformer som stödjer dess genomförande. Under 2023 utvärderades Malmö stads översiktsplan utifrån dessa perspektiv. Utvärderingen visade att det idag saknas en tydlig struktur för implementering och tillämpning av översiktsplanen vilket begränsar planens förmåga att styra och medför en risk att beslut som fattas inom organisationen inte fullt ut utgår från planens intentioner. Översiktsplanens användning, utfall och eventuella avvikelser

utvärderas inte heller utifrån någon särskild systematik idag. En utvärderingsbar översiktsplan säkerställer att kommunens långsiktiga strategi är effektiv och leder till önskad utveckling. Det ger också transparens gentemot invånare, företag och beslutsfattare, vilket ökar förtroendet för kommunens arbete. Utvärderingsperspektivet bör därför vara en del av den kommande revideringen av översiktsplanen.

Kommunstyrelsen har enligt reglementet i uppdrag att ansvara för översiktsplaneringen enligt plan- och bygglagen. Styrelsen har också ett övergripande ansvar för att ta fram stadens gemensamma styrdokument. Stadsbyggnadsnämnden har ansvaret för framtagande och beredning av översiktsplanen och frågor som rör den fysiska översiktsplaneringen. Under arbetet med att aktualisera översiktsplanen kommer nämndernas förvaltningar att fortsätta samarbeta för att tillsammans säkerställa att kommunstyrelsens uppdragsbeskrivning genomförs. En framgångsfaktor i framtagandet av nu gällande översiktsplan var den breda involveringen från stadens förvaltningar. Den kommande revideringen av översiktsplanen bör fortsätta i detta spår där hela Malmö stads organisation, inkluderat stadens bolag, involveras. För att främja en sammanhängande regional utveckling bör även planeringsarbetet i Malmös grannkommuner beaktas.

Riktlinjer för ny översiktsplan

Vid framtagandet av ett förslag till ny översiktsplan för Malmö ska stadsbyggnadsnämnden, utöver ovan beskrivna medskick, följa nedanstående riktlinjer.

1. *Översiktsplanens prioriterade inriktningar ska ses över.* Översiktsplanens tre prioriterade inriktningar lanserades med Översiktsplan för Malmö 2014 och var även grunden i Översiktsplan för Malmö 2018 samt gällande Översiktsplan för Malmö 2023. För att säkerställa att översiktsplanen har en relevant grundstruktur ska de prioriterade inriktningar utvärderas och utvecklas för att fortsatt vara relevanta. Det regionala perspektivet samt Malmö stad som nationell tillväxtmotor och europeisk nod ska beaktas särskilt. Översiktsplanen ska möjliggöra och stödja uppfyllelse av Malmö stads mål om klimatneutral stad.
2. *Näringslivsperspektivet ska breddas och utvecklas.* En översiktsplan som integrerar näringslivets behov skapar förutsättningar för hållbar ekonomisk tillväxt och ökad sysselsättning i kommunen. Strategisk mark- och infrastrukturplanering säkerställer tillgång till lämpliga lokaler, goda kommunikationer och effektiv logistik vilket ökar attraktiviteten för investeringar i staden. Dessa aspekter ska vidareutvecklas i översiktsplanen med utgångspunkt i kommande näringslivsprogram.

3. *Kulturens plats i staden ska tydliggöras.*

En översiktsplan som tydliggör kulturella och kreativa miljöer i stadens utformning möjliggör livfulla, hållbara och inkluderande stadsmiljöer som stärker stadens attraktivitet, främjar social sammanhållning och kreativ utveckling. Strategisk planering kan bidra till att stärka och säkra viktig kulturell infrastruktur som krävs för att bevara och utveckla det kulturella ekosystemet som är en stor del av Malmös identitet. Dessa aspekter ska tydliggöras i översiktsplanen.

4. *Förutsättningarna för ett aktivt föreningsliv och fritidsmöjligheter ska stärkas.*

Att integrera föreningsliv och fritidsaktiviteter i planeringen av en växande stad är avgörande för att stärka sammanhang, folkhälsa och attraktivitet. Detta behöver få ta plats när staden växer och utvecklas. Föreningslivets och fritidens plats i Malmö ska därför undersökas särskilt i kommande revidering av översiktsplanen.

5. *Behoven av samhällsservice och lokaler ska tydliggöras.*

Tillgången till samhällsservice och lokaler är en nyckel för Malmös utveckling, både för att möta en växande befolkning och för att säkerställa att viktiga verksamheter har rätt förutsättningar. Malmös växande befolkning i kombination med en förändrad demografisk utveckling kräver en strategisk planering av lokaler för skolor, vård och fritid. Behoven gällande samhällsservice och stadens långsiktiga lokalplanering ska därför tydliggöras i översiktsplanen.

6. *Översiktsplanen ska möjliggöra ett resilient Malmö utifrån flera perspektiv.*

Frågor som rör resiliens och beredskap blir allt viktigare för att säkerställa robusthet i stadens kritiska infrastruktur och samhällsviktiga funktioner. Detta berör frågor kopplat till klimatförändringar, hållbar energi- och transportinfrastruktur såväl som hur och var vi producerar våra livsmedel, biologisk mångfald samt stadens grönska. Samtliga delar är starkt kopplade till vår användning av mark och vatten. Resiliensfrågan utifrån dessa perspektiv ska därför utforskas och integreras ytterligare i översiktsplanen.